Ч. 49 (12.705). Львів, четвер 5. березня 1931. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Певні й непевні.

(Допис з Волині).

Рівне, лютий 1931.

I.

Українське населення Волині, можливо внаслідок чийогось недогляду, всеж таки має одного посла. Поза цим послом у склад сойму й сенату входить ще кілька осіб українського походження, яких теж називають послами й сенаторами з Волині. Хто їм дав мандати, всім добре відомо, а найкраще відомо їм самим. На жаль, говорити про це вони не бажають.

Щож до виборців, то вони теж згадувати про це не мають особливої охоти. Названі посли й сенатори не є такими, як інші. Вони, крім звичайної недоторканости, користуються ще й недоторканістю надзвичайною — в пресі. Словом, панове Певний, Богуславський та інші є послами волинської землі з надзвичайними привілеями й „заліпними грамотами".

Тому ми не будемо торкатися їхнього чудесного мандатового народження від невідомих батьків, і тимбільше, що термін „незаконнороджений" вже вийшов з ужитку на наших землях. А що український нарід не признається до їхнього мандатового батьківства й відмовляє їм права називатися його іменем, то це вже його особиста справа.

В кожному випадку треба бути справедливим. Панове Певний, Богуславський і інша рядова братія, як люди освічені, здебільшого з духовною освітою, добре знають і памятають слова св. письма: „Твори волю пославшого тебе". Виконують вони цю волю — нема чого казати — дуже сумлінно й зразково. Отже традиція славних реєстрових козаків відроджується в найкращому вигляді. Колиж взяти під увагу, що їхні соймові промови, привезені на письмі з Волині, були тут на місці дуже дбайливо прореданговані й зкореґовані, то треба признати кожному їхньому слову цілковиту неомильність.

Особливо правдиві й неомильні промови пп. Певного й Богуславського, виголошені в соймі в днях 5. і 10. лютого ц. року.

II.

Про благодаті, які має наш нарід та про які говорили згадані посли, а найбільше П. Певний, говорити не будемо, бо вони всім відомі й для всіх очевидні. Наприклад, хто може щонебудь сказати проти слів Певного: „Сьогодні в органівуванні власного приватного шкільництва, в відкриванні культурних інституцій ми не маємо перепон!". І справді, ніхто не чув, щоб денебудь були перешкоди в закладанні „Світла", „Рідної Хати" і т. д.

Коли про що й треба зі здивуванням сказати, то лише про те, що згадані посли з Волині ще не цілковито задоволені, навіть виступають у соймі з деякими натяками. Це навіть трохи дивно! Ось наприклад, П. Певний натякнув, що є бажаним:

„Розширення мережі народніх шкіл з українською викладовою мовою" (ця мережа під цей час складається аж з 7 шкіл на терені цілої Волині!), „удержавлення наших приватних гімназій і збільшення кредитів для *наших* кооперативів" (які це кооперативи *наші*, пояснення нема, але безумовно в їх число повинен ввійти і банк Певного).

Більше побажань у промові П. Певного нема. А це свідчить, що українському народові бракує для щастя самих дрібничок, про які навіть не варто було балакати. Розуміючи це, Певний сказав у соймі: *„Тому то не ставимо сьогодні жадних домагань, не висуваємо ширшої програми.*

І тим більшу мав він рацію, що дрібнички, яких бракує для щастя українському народові, є спірними й можуть почекати до бюджету на 1932 рік. „Тому, — сказав Певний, — віддаємо свої голоси за прийняття бюджету". П. Певний мав для своєї заяви міцну підставу в своїй глибокій вірі. Інакше і не може бути в житті й праці віруючих людей. Чудесно народжені посли й сенатори Волині не можуть не вірити в чуда. І Певний вірить, що український нарід *без* бюджетових асиґнувань і *без* грошей матиме й розширену мережу шкіл з викладовою українською мовою, і удержавлені ґімназії і кредити на кооперацію. (Дійсно, Банк Певного має). Віра Певного є просто евангельською, а особливо його віра в гасла й слово, яке, як сказано в св. письмі, може й гори пересовувати з місця на місце. Тому Певний в екстазі віри пророчо сказав у своїй промові:

„Збагатять вони (гасла; в попередньому реченні підметом було „гасла") нашу культуру".

Самі гасла! Без кредитів!

III

Ніколи ще в парляментах світу ніхто не чув такої евангельської промови, повної віри в те, що самі гасла без домагань, пляну й бюджетових асиґнувань можуть двигнути культуру й ущасливити нарід. Ґанді, цей віруючий фанатик Індії, колиб прочитав ці слова, напевне відмовився б від усіх своїх матеріяльних домагань і проголосив би нову політичну доктрину: самих гасел досить, щоб відродити Індію й дати їй рай на землі. Бідний Ґанді, напевно не дійшла до нього ця промова!

На мою скромну думку, небувалу в світі промову Певного вартоб розіслати всім парляментарам світу, вставити в підручники льоґіки й дати, як матеріял, для студій психольоґам (не психіятрам, борони Боже!). Користь від цього булаб така: Уявім собі якийсь парлямент. Виступає новочасний політик, учень Певного і заявляє: „Хоча в бюджеті є на військо — зеро, на освіту — зеро, на рільництво — зеро й т. д., то всеж бюджет ми приймаємо, бо для розвитку культури, хліборобства, шкільництва і взагалі країни вистарчить сама віра у всесильне слово та гасла!

Ті, що студіюють льоґіку, малиб чудові приклади льоґічних сильоґізмів: „Коли не маєш грошей і ніхто тобі не дає допомоги й не уділяє кредиту, — то твоє господарство й добробут мають світлу будуччину". „Коли твоя жінка, з якою тебе без твоєї згоди женили, не дає тобі ні їсти, ні працювати, ні шукати духової поживи, то це є найкращою підвалиною до *співжиття* в любові та щасті" й т. д.

Через те, що Певному краще відомо, що є потрібне, а що непотрібне українському народові та про що не слід було йому й говорити в соймі, то, очевидно, є цілковито зайвими для українців Волині такі річі: 1) парцеляція землі між українських селян, а не між напливовий елемент; 2) процентово справедливе число українців у орґанах самоврядування; 3) „Просвіти"; 4) статут Луцького брацтва; 5) свобода виборів і т. д.

І справді, пощо було про все це говорити, коли й без цього прийде *„світла будучність"* завдяки вже самим гаслам?

У промові п. Богуславського, правда, нема стільки віри в силу гасел. Є навіть, усупереч Певному, побажання, як наприклад, відкликати закон Тугут-Ґрабскі, та зате є не менше віри у відродження старих традицій у церковному житті. Заклик п. Богуславського до відновлення традицій і практик кінця XVIII. століття, а саме: з часів Пинської Конґреґації 1791 року, що була останнім передсмертним зойком української церкви, може викликати сльози розчулення! Дійсно, якби то добре жилося укр. церкві, колиб вернулися ті часи! Одного не можемо зрозуміти: чому то п. Богуславський не прагне відновити традиції та практику XVII. століття?

IV.

У промові П. Певного є ще одна висока наука політичного характеру, якої не можна обійти мовчанкою, а власне — про льояльність і партії. П. Певний каже, що за всі добродійства, які спадають на український нарід, „взаміну жадається лише льояльности", „Певні ґрупи українських політиків" були на його думку, нельояльні. Натомість він, Певний, і ті, що з ним, є льояльні.

В чому повинна виявлятися льояльність українських політиків? Певний виясняє це на прикладі. Його ґрупа „стоїть на ґрунті цілковитої льояльности", і тому він каже: *„Щоби дать вислів цьому нашому відношенню до польської державности* (льояльности), *заявляємо, що будемо голосувати за прийняття бюджету як цілости..., хоча не находимо в ньому достаточних кредитів на заспокоєння культурних і господарських потреб українського народу на Волині"*

Хіба не ясна квінтесенція цеї політичної науки? Певний ствердив, що українське населення платить податки, дає рекрута й т. д., але все це не те. Правдива льояльність, по теорії Певного, полягає в тому, щоби нічого *не домагатися*, з усього бути задоволеним і голосувати за все. Висновок ясний: хто чогонебудь домагається, той, згідно з теорією Певного, є нельояльний і ворог.

Певний відкрив навіть таку правду, що українські політичні партії *нічого* українському народові *не дали*. (А де партії дають — не вказав). Не тільки самі не дали, але ще й *домагаються* кредитів на ріжні потреби культурного й господарського характеру. Ясно, хто вони!.. Певний нічого не домагається — значить льояльний; ті домагаються — значить нельояльні! А через те, що ті партії домагаються й не хочуть голосувати за бюджетом, у якому нема асиґнувань на потреби українського народу, то „українська інтеліґенція на Волині (гурток Певного) уважає за шкідливі методи тих партій, що повстали поза Волинню".

А через те, що всі волинські партії повстали *поза* Волинню, то, ясна річ, право на існування має одна лише „партія" Певного. А все що є поза нею, є проявом нельояльности, шовінізму й „зоольоґічного націоналізму". А тому її провідникам і членам треба пригадати пісоньку „Держи й не пускай!". Врешті, так і було з усіма тими, які не йшли з Певним та які в свому злочинному закамяніння думали, що можна чогось бажати на культурно-освітні цілі, розвиток господарства, шкільництво й т. ін.

Десять років було відкритим питання: що є льояльністю і що є нельояльністю? І ось досить було одної розумної голови Певного, щоб усе для всіх стало ясним.

Певний дав цінну вказівку кому слід, як кваліфікувати партії (шкідливі й корисні) і як поодиноких українців (льояльних і нельояльних). І зогляду на те, що ці вказівки дав українець, який так чудово знає Волинь, то ні для кого не може бути сумніву щодо їх неомильності й необхідности перевести їх у життя.

В цьому власне й полягає велика заслуга П. Певного: тепер уже дитина відріжнить партію злочинну від доброчинної, українця льояльного від нельояльного й без помилки схопить за руку кого слід. Справді, память Певного за цю геніяльну промову повинна бути увіковічнена, а його мозок повинен бути у свій час обслідуваний ученими.

С. Горинський.

Слідство в справі долярівкового скандалу.

У звязку з відомим скандалом при тягненні долярівок повідомляють, що міністр Матушевський зацікавився тією справою та приказав предложити собі подрібні дані. Після розглянення цілої справи видадуть офіціяльний комунікат. Кажуть теж, що кількох урядовців дістане димісію.

Учительські справи в соймі.

Звіт з засідання освітньої комісії сойму з дня 24. лютого ц. р. і промова пос Д. Великановича.

(Докінчення).

На доказ, що навіть репрезентант проурядового бльоку, бувш. посол Степінський дивився на цю справу дещо інакше, ніж тепер, дозволю собі відчитати декілька речень зі стенограми одної його промови. П. Степінський не заперечив, що в теперішнім законі є діра, а саме, що не створено шкільних окружних рад, які мали би ставити внесення переносити учителів. Тому-то він годився покликати спеціяльну комісію, яка розглядала би потребу перенесення учительства „для добра "школи". Товариш Смуліковський в мин. соймі стверджував, що шкільна влада надуживала цієї статті прагматики, про що свідчать його слова, поміщені у стенографічних протоколах. Він казав: „Якраз цей термін для „добра школи" став предметом надуживання шкільною владою. Мушу признатися до всіх тих голосів, що стверджують надуживання цієї статті. Мушу ствердити, що нинішня шкільна влада продовжує традиції, які одержала по своїх попередниках і то так післятравневих, як і передтравневих. Мушу ствердити, що ті перенесення мали часто політичні мотиви". — Товариш Смуліковський подав навіть цікаву увагу, що підчас ухвалювання прагматики оборонці цієї статті покликувалися на потребу батога на національні меншини. А п. міністр у соймі 28. II. 1930 р., обороняючи своє становище, запевнював і вичисляв навіть 15 випадків із середнього шкільництва, що лише чисто річеві мотиви промовляли за примінюванням 58. ст. Однак нинішня відповідь на інтерпеляцію ставляє справу вже дещо ясніше. П. міністр признає, що при цих перенесеннях відграє ролю політична причина. Він держить на посаді таких учителів, як приміром Кульчицький з Турчанщини, який має поважні службові проступки, але агітував при виборах за „одинкою", — однак усуває зовсім з посади учителів, які мали відвагу заявити, що до виборів не будуть зовсім мішатися. П. міністр також не заперечує, що ця стаття має карний характер, але кари застосовується тут по власній вподобі, хоча для службових карних справ існує дисциплінарний уряд. Вже дискусія з попередньої соймової каденції, так в комісії, як і на пленумі сойму, дала чимало примірів зловживань влади у примінюванню права переносити для „добра школи". П. міністр ствердив, що в 1922 р. перенесено в той спосіб 156 вчителів і вчительок. Чині не перебільшу, коли скажу, що 1930 рік цю цифру потроїв, а у відношенню до вчителів українців відсоток перенесених страшний. Забрано на далекі чужі терени найповажніших і найбільш працьовитих. Покарано їх, але за що?!

З львівської кураторії перенесено мин. осени около 50 учителів і вчительок, більшість з них мала 20—30 літ служби, є це вчителі поважні, які мають чисельні родини і високе почуття обовязку. Всі мають кваліфікації щонайменше добрі, а багато з них дуже добрі. Крім кількох, ніхто з перенесених навіть не був переслуханий. Зруйновано їх матеріяльно і морально, покарано їх без вини. Всіх тих перенесень доконано в часі виборчої кампанії, хоч наше вчительство у виборах дуже мало анґажувалося. Річ була в тім, щоби їх всіх перенести на західні етнографічно-польські землі. На їх місце призначено вчительські польські сили, які дуже слабо, або зовсім не володіють українською мовою. Дотеперішні приклади доказали, що перенесених учителів покарано не даючи їм можливости боронитися, або таки зовсім знехтовано карну 82. ст. Не сумніваюся, що чимало вчителів поляків потерпіло також через партійні політичні переконання, але їх положення остільки краще, що вони між своїм народом. Здається, що я досить оправдав наше неґативне відношення до цієї частини праґматики і слушно жадаю викреслити з праґматики слова „для добра школи".

Щодо ст. 60. зацитованого закону, влада зловживає свого права при переношуванню вчителів у нечинний стан. Хоча богато покараних нічим не провинилося, як напр. катехит о. Круцько з Куликова, або вчителька Головинська, то влада переносить їх без скрупулів в нечинний стан, щоби згодом зовсім позбутися їх. Тому оправдане моє домагання, щоби в тих справах рішала виключно дисциплінарна установа.

Також надуживають шкільні інспектори 69. ст. і нераз звільняють учителів зовсім з посад без якоїнебудь їх провини. Вони не звертають уваги на те, що молодих людей, які літами приготовлялися до вчительського звання, позбавляють будучности і ломлять в них охоту до вибраного звання та відбирають можність нового заробітку. Мин. року майже в кожнім повіті звільнили на терені львівської кураторії по кілька українських учительських сил, а на Волині усунули десятки наших кандидаток. Референт відчитує лист з одної школи, де інспектор Бережницький на візитації в клясі вів пропаґанду між 10-літніми дітьми за виборчу листу ч. 1. Промовець виказав, що українське вчительство позбавленне законних прав.

*

Після тієї промови вивязалася дискусія. Відпоручник міністерства освіти заявив, що не буде брати участи в дискусії над мерітум внесення, якому в цілости противиться, і стверджує, що зміна праґматики для вчительства мусить іти аналоґічно з праґматикою для всіх урядовців. По тім представники ББ в комісії делеґували, як свого речника, малопольського русина посла Бачинського, а цей склав заяву, що — мовляв— референт опер свій внесок „на політичнім підложу", а тому він пропонує перейти над внеском до дневного порядку. Дальше лише двох промовців дійшло до слова — посол від НД Клюбу Корнецький висказав своє здивування, що ані уряд, ані Безпартійний Бльок не мають в цій справі нічого сказати. Також цифрами Найвищої Контрольної Палати стверджує, що міністерство освіти на десятки тисяч переступило фонди, призначені на перенесення учительства. Зголошує свій внесок, який вже був дискутований в мин. соймі. Пос. Смуліковський, відомий речник „Учительського Звйонзку, також поставився неґативно до внеску посла Великановича. Він закинув йому теж, що внесок має характер „політичний" і робота так посла Корнецького, як Великановича — мовляв — демагогічна та „на експорт". Теперішню пору уважає він за невідповідну до підважування основ теперішньої „знаменитої" прагматики. Стверджує, що в цьому внеску добачує лише демонстрацію.

Голосами ББ, в тому числі посла Смуліковського та кількох учителів-послів зі „Звйонзку", що туди належать, дискусію перервано і внесок пос. Великановича відкинено.

Референт пос. Великанович запротестував проти інсинуації Бачинського і Смуліковського, наче свій внесок зголошував для демонстраційних чи політ. цілей. Розуміється, референт застеріг собі також вотум меншости на пленумі сойму.

—o—

Процес меншевиків у Москві.

Радянська преса подає імена 14 меншиків, які станули в Москві перед судом обвинувачені в підготовці інтервенції західно-европейських держав. Судять Володимира Громана 56-літнього вчителя, члена російської партії соц.-демократів, Василя Шера 47-літнього банкового урядовця, члена соц.-демократичної партії, Миколу Суханова, меншевика, Араама Гінебурґа, Михайла Якубовича, Арона Соколовського 47-літнього б. члена центрального комітету соц.-дем. партії, Лазаря Залкінда, члена с.-д. партії, Івана Волкова, сина селянина, робітника, члена с.-дем. партії, Кирила Петуніна, сина кравця, робітника з ес.-демокр. партії, Олексу Фінн-Енотаєвського, сина наймита, професора економії, Бориса Бернацького, банкового урядовця, Володимира Ікова, письменника, Мойсея Тайтельбавма, урядовця

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. БЕРЕЗНЯ 1931.

ЮЛІЯН РЕДЬКО.

МАСЛО НА ГОЛОВІ.

Голова повітового „Сокола" дістав повідомлення, що в найближчу неділю відбудуться збори для заснування також товариства в селі Р. Основники просили його приїхати на ці збори особисто, вияснити громадянам завдання нової організації та заохотити молодь до праці.

Досі все гаразд. Але тепер приходить мала закарлючка: Село Р. у великій більшости кацапське. У час, коли всюди вже жива національна ідея перемогла і рвала щораз ширші маси до боротьби за права нації, — там, наче в якім заповіднику, ховалися старі музейні мамути, що їдю дихали на все, що живе, дарма, що воно рідне. Лише жмінка молоді визволилася зпід їхнього впливу й робила геройські зусилля, щоб перебрати громаду в свої руки та спрямувати її на дійсний шлях, а не чіпити в трухлявині й заскорузлості. Ця саме жмінка закладала тепер товариство „Сокіл".

Не було сумніву, що старовіри вживуть усіх засобів, щоб не допустити до заснування нової національної станиці.

Знав те все повітовий голова й мусів добре обдумати всі можливості, заки поїде на збори. Не їхати було неможливо. Йогож обовязком є помогти тому ідейному гуртковi, що веде боротьбу зі сильнішим противником.

День перед виїздом дав наказ начальникові*) вибрати вісім соколів, хлопців здорових та рослих і разом з ними, в сокільських одностроях, їхати з ним до Р.

Брав їх з двох причин. По перше тому, що найкращою рекламою й заохотою є не слова, а показ. Хотів показати новим членам, як виглядають справжні соколи, хотів зачарувати очі гарним сокільським одностроєм, здобути серце красою молодечого, розвиненого вправами тіла.

По друге: на всякий випадок. Хто зна, чи ці хлопці не будуть мусіти промощувати йому дужими раменами шлях до виходу, а може й осолонювати перед ударом та зневагою сиву голову...

. . . .

Довгий, драбинчастий віз укрили сокільські однострої. Позаду старий голова з начальником, а довкола хлопці жваві, вибірані, веселі й життєрадісні.

Бурхлива пісня котилася полями, несла свіжий подих життя спокійним, сонним селам, а голова говорив начальникові:

— Властиво ви будете проводити зборами. Я зложу тільки привіт від нашого товариства, а що більше, — то побачу на місці. А ви вясніть статут, начеркніть нашу історію, ідеольоґію, заохотіть вписатися до нового уладу й загалом робіть усе, що на зборах робиться. Соколів розмістіть собі так, щоб на знак мати їх біля себе.

В селі Р. поява соколів викликала величезне враження. З хат вибігала дітвора й верещала зі захоплення, вилазили старі діди, прислонювали очі від сонця й дивилися на невидане диво. До громадського дому, де мали відбутися збори, плив звідусіль народ, а найбільше молодь.

Між кацапами настало чимале збентеження. Такої численної експедиції вони не сподівалися.

На збори зійшлося маса людей. Не для всіх найшлося місце в домівці. Величезна більшість обступила хату, поотвирала вікна й товпилася довкола, щоб хоча дещо почути.

Голова висловив свою радість, що збори стягнули стільки учасників, привітав зібраних від повітового товариства, побажав гарних успіхів і передав голос начальникові.

Все йшло якнайкраще. Зібрана молодь жадібно ловила кожне слово й здавалося, що всі поголовно впишуться в члени.

Та вже під кінець начальникової промови счинився якийсь шум біля дверей. У хаті стало ще тісніше, а промовцеві почав перешкоджати доволі голосний шепіт.

Це збентежило його дещо, бо звик, що в часі його промови тихо, хоч мак сій і ніхто пари з уст не пустить, а тут ставало щораз голосніше. Перервав промову й вижидав хвилину, аж заспокоїться. Та на салі начеб зовсім не звертали на нього уваги. Тоді звернувся в ту сторону:

— Будь ласка, громадяни! Тепер я говорю, — а ви попросіть голосу пізніше!

На це один із тих, що ввійшли недавно, відповів:

— Ну, ну, ви собі говоріть, ми все добре чуємо!

Вже хотів начальник такимже тоном дати нахабі відправу, але роздумався:

— Чеши дідька з рідька... — й говорив далі, спокійно та річево. Закінчив закликом масово ставати в сокільські ряди.

(Докінчення буде).

*) Начальник у сокільському товаристві = заступник голови і провідник вправ.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

комісаріяту торгівлі, члена с. дем. партії, Ісаака Рубіна, професора, члена „Бунду“.

З приводу цього процесу „Комуніст“ пише, що обвинувачені „меншевики-інтервенціоністи“, недобитки соц.-демократії підготовляли боротьбу проти диктатури в СРСР, і в тій цілі зорганізувались в т. зв. „Союзнім Бюрі“, яке мало звязок з еміґрантами соціял-демократами, Даном, Абрамовичем та з II. Інтернаціоналом. Вони мали свої ячейки в радянських установах і допомагали нелеґальній „трудовій селянській партії“. „Союзне Бюро“ мало на меті штовхнути капіталістичні держави до інтервенції в СРСР.

Радянська Україна.

XII. Зїзд Рад УСРР.

Дня 25. лютого ц. р. почався в Харкові т. зв. Всеукраїнський Зїзд Рад (XII. з черги). Відкрив його Г. І. Петровський. У зїзді бере участь 749 повноправних делеґатів і 160 з дорадчим голосом. До президії зїзду вибрано 113 осіб, в тім цілий уряд УСРР, і цілу екзекутиву КП(б)У. До почесної президії ввійшли: Сталін, Молотов, Калінін, Каганович, Ворошилов, Рудзутак, Орджонікідзе, Куйбишев, Кіров, Мікоян, Андреєв, Постишев, отже самі керманичі компартії з Москви та члени союзного радянського уряду в Москві. Крім того вибрано 24 секретарів зїзду і 26 членів мандатної комісії. Зїзд відбувається в будинку Державної Опери в Харкові. Заразже по відкритті принято на зїзді такий порядок нарад: 1) Звіт уряду УСРР (Чубар, голова уряду УСРР); 2) Питання радянського будівництва (Г. І. Петровський, голова ВУЦВК-ту); 3) Про будівництво колгоспів і радгоспів (Демченко М. Н.); 4) Про загальне навчання й політехнізацію школи (М. О. Скрипник); 5) Питання конституції; 6) Вибори. На тиждень перед зїздом радянська преса приносила в порядку дневному зїзду як першу точку звіт з діяльности союзного уряду. Одначе на самому зїзді ця точка чомусь відпала. Видно, що такий орґан як зїзд рад УСРР не є відповідним форумом та гідною інстанцією для того, щоби перед ним складати звіт з діяльности центральної московської влади. На попередніх зїздах ця точка все була виконувана. Так само за тиждень перед самим зїздом читали ми в комуністичній харківській пресі, що 6-ою точкою порядку дневного буде справа зміни конституції УСРР. На самому зїзді ця точка приняла скромнішу назву, а саме: Питання конституції.

Із вступної промови Петровського на Зїзді Рад УСРС.

Відкриваючи XII. зїзд рад УСРР, Петровський говорив між іншим про внутрішнє положення в СРСР і міжнароднє положення ось що:

„Поруч великого зростання промисловости, йшло зростання робітничої кляси, яка виявляла все нові й нові резерви творчости й на засадах соціялістичного змагання підносила й розвивала продуктивні сили країни для здійснення пятирічки за 4 роки.

„В сільському господарстві відбулися великі події історичної ваги. Замість розпорошених і відсталих одноосібних бідняцько-середняцьких господарств, зростають великі колективні господарства, озброєні машинами і науковими методами господарювання. Колективізація селянських господарств доходить до 41,9 відс., а землі — 45 відс.

„За ці два роки, як ніколи, загострилася клясова боротьба. Глитай чинить опір нашим заходам щодо поширення соціялістичного будівництва. Всупереч намаганням глитаїв і шкідників план соціялістичної перебудови країни успішно виконується і вивершується побудова фундаменту соціялістичної економіки нашої країни.

„За ці два роки проведено велику роботу щодо розгортання культурної революції, запровадження загального обовязкового навчання, ліквідації неписьменности, утворення нових кадрів спеціялістів. На культурному фронті ми зробили великий крок вперед.

„Після викриття шкідницьких і контрреволюційних організацій — СВУ на Україні і „Промпартії“ і деяких інших, що мали звязки з закордонними штабами й капіталістичними орґанізаціями, широкі маси трудящих ще раз переконались у цілковитій реальності небезпеки чужоземної інтервенції проти Радянського Союзу.

„Ось чому питання про зміцнення обороноспроможности нашої країни і червоної армії притягли до себе найбільшу увагу всіх трудящих Радянського Союзу. Союзний уряд, як і наш український проводили й провадять роботу за мирну політику. За цей час від XI. зїзду Рад ми мали багато спроб імперіялістичної буржуазії спровокувати війну з СРСР. Всі памятають китайські події, коли імперіялісти мали на думці спробувати боєздатність червоної армії, але червона армія довела свою повну спроможність першої-ліпшої хвилини стати на оборону здобутків Жовтневої революції. Цілий ряд наскоків на наші представництва в Польщі також не змогли спровокувати Радянський Союз.

„На цьому імперіялістичні держави не зупинились. Реакційні кола західніх країв зняли кампанію „хрестового походу“ проти СРСР, алеж і тут імперіялістам не пощастило. Пацифікація в Галичині, що її орґанізувала польська буржуазія, шалений терор там проти українців-робітників і селян є одна зі спроб виконати бойове завдання світового капіталу спровокувати воєнний напад на Радянську Україну, щоб відірвати її від Союзу.

„Тимчасом, як у нас буйно розвиток національного формою і пролетарського змістом культури всіх народів — у капіталістів під важким чоботом імперіялізму стогнуть пригнічені народи поневоленої національности.

„Ми, трудящі України готові прийняти перший удар від фашистської буржуазії, алеж не знайдеться таких сил, які б відірвали Радянську Україну від Радянського Союзу. І горе буде тим, хто відважиться на цю спробу.

„Ми всі стоїмо й стоятимемо на варті будування соціялізму в нашій країні і дамо рішучу відсіч тим, хто намагатиметься заважати нашому будівництву.

„Буржуазія всіх країн знов зніма кампанію проти нашого Союзу, обвинувачуючи нас в „демпінгу“ і в застосуванні „примусової праці“. Ці наклепи поширюються тому, що в капіталістичному світі триває й загострюється велика економічна криза, збільшується безробіття в той час, як у нас іде піднесення промисловости, ліквідовано безробіття і навіть є дефіцит в робітній силі. Буржуазія шукає виходу, боїться революції, боїться СРСР, успішного будівництва в ньому соціялізму. Але яких би заходів буржуазія не вживала, ставка її буде бита“.

—o—

Справа емеритур б. австр. урядовців і військових осіб.

(З кругів емеритів держ. установ.)

Обставина, що у всі закутини нашого краю не доходять нині урядові вісти, які можуть цікавити деяких наших громадян, змушує нас поширити наш допис під повищим заголовком в ч. 36. „Діла“ з дня 18. м. м. Тим самим ми полагоджуємо всі звернені до нас у цій справі запити.

Віденська конвенція ратифікована згідно з законом з дня 19. грудня 1928, оголошеним у Деннику Законів Р. П. ч. 3. з 1929 року, позиція 27. Цей закон підписаний президентом Р. П. міністром закордонних справ і міністром скарбу. У змісті його читаємо:

Арт. 1. Висказ згоди на доконання ратифікації віденської конвенції президентом Р. П.

Арт. 2. Поручення виконати цей закон міністрові закордонних справ, а виконати постанови цієї конвенції міністрові скарбу в порозумінні з другими дотичними міністрами.

Арт. 3. Закон цей входить в життя з днем оголошення.

На основі цього закону оголошено в Деннику Законів ч. 8. з дня 31. січня 1931 в позиції 41 ратифікацію віденської конвенції з такою кінцевою клявзулею:

„Зазнайомившися з цією конвенцією, декляраціями додатковими, трьома прилогами, як

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 5. БЕРЕЗНЯ 1931.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

З ґімназійних поривів.

(О. Бабій: „Перші стежі“. Повість. Львів 1931. Ст. 339. Накл. В-ва „Червона Калина“.)

Про цю книжку треба написати цілий фейлєтон. Не з товариської чемности. Коли хвалите когось — досить одно слово: „інтеліґентний“, „чесний“, колиж критикуєте, маєте моральний обовязок подати мотиви.

Приємніше було би у таких випадках доложити 50 зол. до бенкету в честь свого редакційного товариша і вложити йому на голову лавровий вінок, ніж казати прилюдно те, що й приватно не є дуже приємно.

Маю до Бабія смертельний жаль, такий-же, як він може від нині мати до мене: чому він перед друком своєї повісти, не дав її нікому прочитати. Нікому, себто комусь з тих, що бодай у мінімальнім приближенні відріжняють літературний твір від не-літературного.

„Перші стежі“ — повість, що хоче змалювати воєнні пригоди та переживання наших молодих стрільців, які захоплені високими ідеалами визволення батьківщини, жертвують для неї всім, чим мають. Герої цієї повісти здебільша ґімназисти, що воюють, кохаються і ведуть дуже довгі та палкі дискусії на високі теми. Можна на 339 сторінках критичної студії перейти одну за одною кожну рису із виведених автором дієвих осіб, кожну змальовану сцену та розмову і показати, які вони поверхові, наївні або паперові.

Та можна це залишити для перевірки самим читачам і задовольнитися тільки висновками. Каже французький афоризм: „Усі роди літератури добрі, з вимком нудного“.

„Перші стежі“ мають цей перший головний гріх. Його можна пояснити: автор не має ніякого сюжету та не дає ніякої композиції. Не хочемо суперечатися за те, чи такі ґімназисти „появиві“, чи ні, чи можливий такий мастодонт, як змальований ним тип галицького передвоєнного священика, чи можливі такі механічні духові еволюції героїв. Все це має в повісті першорядне значіння, але ми готові за це не суперечатися.

Важне ось-що: герої, яких автор бере поважно і яких часто характеризує від себе безпосередньо (замість малювати типи низкою картин) ще й підмальовує їх компліментами, це безмежно наївні, нудні та.-. мало чим ріжняться між собою. І ми теж були колись ґімназистами і мали між товаришами смішних і чванькуватих дітваків. А всеж найкращі між нами, бодай у 18-ім році життя, мали критичний хист, бачили власні слабощі і вміли глузувати з патосу та пустомельщини. Герої повісти Бабія шкварять невпинно промови, якби вже тоді їздили на виборчу аґітацію в... 1930 році і не читали нічого іншого, крім ґазетних статтей, начинених готовою фразеольоґією. Коли деякі з них повідомляють нас, що читають Белінського, Михайловського, Уайльда, а навіть Шопенгауера та Ніцшого — чваняться хіба на те, щоби ми бачили, що всі ті книжки для них сильно передчасні.

Орґанічна хиба всієї повісти в тому, що автор хотів зробити з неї програмову тезу і живі типи, нові обрали, дійсні переживання заступив тим, що кожний може найти під рукою: псевдо-суспільними та фільософічними міркуваннями. Всі ці міркування не цікавіші, як претенсіонально-комічна поза Дон-Жуанів прибрана недолітками. Цікаво, чи бодай читачі в їхньому віці, нинішні ґімназисти, візьмуть їх поважно.

На цьому місці критикував я у свій час недостачу літературних рис в оповіданнях д-ра С. Шухевича, або примітивність деяких вигадок у сензаційних повістях Шкрумеляка. Хиби їхніх книжок можна було виправити аж до композиції включно: там була неодна влучна обсервація, неодна свіжа картина, бодай спроба композиції. Повість Бабія таки слабша: не має навіть примітивної завязки, — а при цьому всьому страшенне претенсіональна. Те, до чого автор привязує найбільше ваги і на чому вся повість побудована — рефлєксії, міркування, промови треба би в першій мірі викинути. Що залишилось би?

Не перший це приклад у нашій (і чужій!) літературі, якою повною невдачею може кінчитися спроба ліричного поета, коли він переходить у прозу. Молодечий, наївний патос у поезіях Бабія, може захоплювати: строфа не дає йому змоги літати в царину, якої він повинен оминати, коли не хоче попасти в банальну, порожню публіцистику: у царину суспільно-фільософічних мудрощів. Факт, що Бабій друкує у „Літ.-Наук.-Вістнику“ свої мудрації про завдання літератури та Ніцшого є доказом не до чого він дійшов, а доказом, на що зійшов „Літ.-Наук. Вістник“.

Коли Карманський почав виступати як суспільник, убив у собі глибокого лірика; коли Пачовський почав бавитися в історичного пророка — затратив найживіший свій нерв, що кипів у „Розсипаних перлах“. З почуванням глибокого суму дивимося, як буковинські українці „набунтовують“ Кобилянську на страшні вірші та відозви, до чого вона не має найменшого хисту. Зате скільки подиву маємо для мовчанки Стефаника, що не дає себе вивести поза межі того світу, який знає і завдяки якому дав майстерні мініятури.

Критик не може авторові сказати на підставі його дотеперішньої праці більше про його майбутній розвиток, як лікар пацієнтові про майбутній стан його організму. А всеж і духовий орґанізм має свої вроджені хиби, які важко викорінити. На підставі „Перших стеж“ Бабія важко було би щонебудь віщувати, якби автор мав 18 літ. Нині мабуть запізно йому радити — все починати спочатку, бо його повістева спроба не виявляє ніяких рис таланту в цьому напрямку.

Видавництву, що видало таку повість бажаю якнайбільше покупців без огляду на те, чого шукатимуть у цій книжці, авторові якнайбільше читачів, що зі мною не погодяться.

—o—

також протоколом підписання, ми визнали й визнаємо їх за справедливі як у цілости, так і щодо кожної з заключених в них постанов і заявляємо, що вони є приняті, ратифіковані й затверджені та прирікаємо, що будуть незмінно заховані.

„На доказ цього видали ми цей Акт, на якому є печать Річипосполитої. У Варшаві, дня 16. березня 1929.“ Після того йдуть підписи президента Р. П., голови Ради Міністрів і міністра закордонних справ.

Безпосередньо за ратифікацією віденської конвенції находимо в тім самім „Деннику Законів“ у позиції 42 ось-таке оголошення:

„Урядова заява з дня 7. січня 1931. Отсим подається до відома, що в дні 23. квітня 1929 р. зложено Австрійському Урядові в імені Польського Уряду ратифікаційний документ конвенції, заключеної між Нім. Австрією і сукцесійними державами, що відноситься до управильнення ріжних категорій емеритур, неполагоджених римською конвенцією з дня 6. квітня 1922 р., підписаною у Відні дня 30. листопада 1923 р. і що зложення останнього ратифікаційного документу Югославією мало місце дня 12. травня 1930 р. (арт. 22. конвенції).“ Підпис міністра закордонних справ.

Цитований закон з 19. грудня 1928 року не полагоджений ще настільки, що не появилося виконання постанов віденської конвенції, себто виконавчі розпорядки міністра скарбу в порозумінні з іншими дотичними міністрами. З огляду на те подаємо до відома важніші статті ратифікованої конвенції для ліпшого зрозуміння і для пороблення відповідних кроків, якщо ожидані виконавчі розпорядки не будуть оголошені в найближчому часі.

Стаття 6. Високі сторони, що укладаються (себто Нім. Австрія і сукцесійні держави) зобовязуються виплатити припадаючі по думці цієї конвенції заосмотрення особам, обнятим цією конвенцією, на підставі їхніх подань, які повинні бути зложені протягом року від часу, коли конвенція увійшла в життя.

Стаття 21. Високі сторони зобовязуються, з уваги на перебрання обовязку виплати заосмотрення, видати собі взаїмно дотичні акти і потрібні документи, як також зобовязуються переховувати протягом літ 30, числячи від дня, коли ця конвенція увійшла в життя, книги й загальні письма того роду.

Стаття 22. Ця конвенція буде ратифікована в найкоротшому часі. Кожна з держав перешле свою ратифікацію Австрійському Урядові, який подасть цей факт до відома всім іншим підписуючим державам. Ратифікації будуть зложені в архівах Австрійського Уряду. Ця конвенція увійде в життя після її ратифікування всіми високими сторонами, що заключають умову, в дні зложення останньої ратифікації. На доказ додержання цього уповноважені високих сторін, що заключають умову, підписали цю конвенцію дня 30. листопада 1923 р. у Відні. Слідують підписи.

Нашим інтересованим кругам подаємо ці найважніші відомости з тим, що все таки варто би познайомитися їм зі всіма законами в цілости, що відносяться до вгорі зазначеної справи. До прекладання відповідних подань, куди треба, нема досі виконавчих розпорядків міністерства скарбу, тому не можемо ближче подати, куди і з якими прилогами слід предкладати подання. Ми добачуємо, що справа не терпить проволоки, бо зі статті 22. конвенції і з заяви уряду з дня 7. січня 1931 р. виходить, що подання повинні бути зложені до 12. травня 1931 р., значить: уже в найближчому часі. З цієї причини треба інтересованим зібрати всі потрібні прилоги в найкоротшому часі, щоби не переступити приписаного речинця і не наразити себе на втрату належного заосмотрення.

СПОРТ

Мистецтва гаківки в Польщі.

Дальші вислідн мистецтв гаківки в Польщі, що відбуваються в Катовицях, такі:

Легія-Краковія 4:1 (3:0, 1:0, 0:1). (У нас подано вчора вислід тільки двох терцій: 4:0).

АЗС (Вильно)-Чорні 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).

Чорні-ТКС 3:0.

Легія-АЗС (Познань) 1:0.

‡ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

—o—

о. Володимир Петрик, парох у селі Бабини, стація Калинів к. Самбора, помер 2. березня ц. р. Похорони відбудуться в четвер 5. березня рано. В. И. П.!

ОСТАННІ ВІСТИ

СПРАВА ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ.

На денному порядку засідання сойму з 3. березня було лише внесення ББ в справі зміни конституції. Внесення подає цілий текст конституції на основі проекту, опрацьованого тим клюбом у попередньому соймі. У соймі присутній весь уряд із прем. Славеком.

У дискусії пос. **Енджеєвич** вказав, що проект старається передовсім про скріплення влади президента й уряду. Вказує, що березнева конституція здеморалізувала польське політичне життя й причинилася до зросту партійництва. Пос. **Руг** в імені селянських партій заявляє, що законодатні установи повинні тепер боротися з економічною крізою, тому бесідників клюб голосуватиме проти проекту ББ. Віцемаршал **Цар**, референт проекту зміни конституції, боронив проекту зміни конституції.

Пос. **Вінярський** (Кл. Нар.) каже, що проект конституції годі приняти. Він навіть у проурядової партії викликає поважні сумніви. Пос. **Недзялковський** (ППС) каже, що госп. положення таке, що в цей мент дебата над конституцією виглядає на маневр, якого метою відвернути увагу в краю від того, що болить. Також внутрішня боротьба завзята і взаїмна ненависть як ніколи; тому заходить питання, чи теперішня хвиля відповідна для конст. праці. Уряд звертається з апелем до опозиції в соймі, аби співпрацювала. Після виборів, Берестя, після процесів проти ППС, де Пужицькі були свідками, виглядає воно нещиро. Тих кілька місяців годі перекреслити і неможливо. Бесідник заявляє, що сойм, який повстав із виб. метод, не має морального права робити зміни в держ. устрою.

Становище Українського Клюбу.

На вечірньому засіданні сойму у дальшій конституційній дискусії пос. **Олесницький** заявляє, що завданням українських послів не є боронити теперішньої конституції. Ми не брали участи в її ухвалюванні, одначе мусимо зазначити, що конституція ця взорована на новочасній демократії в головних принципах відповідає дійсно розумінню новочасної демократичної держави. Другою важною справою є те, як цей закон виконували. Стверджуємо, що супроти українського народу конституції тієї не лише не виконували, а ділали зовсім суперечно з конституцією. Тут справа не лише в приписах про охорону прав меншин, про самоврядування Сх. Галичини, яке там майже зовсім зліквідували. А чи уст. 95. конституції про охорону життя, майна та свободи українських горожан приноровлювали підчас т. зв. пацифікації? Уст. 34. проекту замикає зовсім уста опозиції та нема таких постанов у ніякій конституції, а навіть проф. Кельзен не знає того. Уст. 31. про справджування важности виборів президентом є чимсь нечуваним навіть у монархічній державі. Колиб цей проект став законом, Польща зійшла би з демократичного шляху, який, слава Богу, є ще в зах. Европі основою устрою, а також у Злуч. Державах. З тих усіх причин мусимо заняти неґативне становище до нового проекту.

Опісля промовляв іще пос. **Бужинський** (ком.), якому маршал відібрав голос. Посол **Франц** (нім.) сказав, що для німців не є рівнодушне чи буде така чи сяка конституція. Законодатний сойм, як ухвалював конституцію, дав у ній права всім горожанам без ріжниці національности. Та для меншости ці права були лише на папері. Німці хочуть бути горожанами, що совісно виконують свої обовязки, та не найшли признання і їх усе трактували як ворогів. Президент повинен мати якісь права, одначе конституція не повинна бути приноровлена до одної особи, бо це булоб нещастям. Бесідників клюб помагатиме, щоби державу рятувати перед цим нещастям. Пос. **Янковський** (НПР) каже, що його клюб голосуватиме проти проекту. Пос. **Стронський** (Кл. Нар.) заявляє, що його клюб не згодиться на проект зміни конституції, який закріплює ББ. Пос.**Радзівіл** (ББ) звертає увагу, що найбільша ненависть є у соймі, менша у кулюарах, а найменша в краю. Пос.**Медзінський** (ББ) не виключає кращого сформулування і ліпшої конструкції конституції, тому не треба трактувати проекту ББ як нову засідку.

На цьому дискусію скінчили. Маршал відіслав внесення до конст. комісії, якої засідання визначено на 5. березня.

Інтерпеляція в справі долярівок.

На засіданні сойму зголосила ППС інтерпеляцію до міністра скарбу в звязку зі скандалом при тягненні долярівок. В інтерпеляції сказано, що в колі для тягнення не було 50 звитків чисел. Це викликало обурення присутньої публики, саля перемінилася в терен згіршуючих сцен. Така подія підриває повагу держави, а скарб наражує на шкоди, бо спричинює недовіря до позичкових імпрез у краю та за кордоном. Підписані питають міністра, як могло прийти до згад. події, чи винуватні будуть покарані та чи міністр видасть зарядження, щоби на будуче не приключалися такі помилки.

СПРАВА „ГАЗЕТИ БИДҐОСК-ОЇ“ ПЕРЕД СУДОМ У ТОРУНІ.

У справі „Газети Бидґоск-ої“, в якій городський суд у Бидґощі постановив переслухати б. берестейських вязнів як свідків, — перший прокуратор Найв. Суду зголосив Найв. Судові на осн. 38. уст. к. п. к. внесення виняти повищу справу зпід компетенції городського суду в Бидґощі та передати її іншому судові.

Зогляду на зясовані дані в повищій справі запанувало серед бидґоського населення таке схвилювання, що загрожує публ. безпеці і може пошкодити норм. перебігові виміру справедливости.

Найв. Суд признав, що заходить передбачена в уст. 38. к. п. к. умовина, яка велить передати справу іншому судові і визначив для того гор. суд. у Торуні.

ЯГОДЗІНСЬКИЙ СТАНИСЛАВ. ВОЄВОДОЮ.

Дотеперішній керовник станиславівського воєвідства Ягодзінський іменований воєводою.

БОМБА В БІЛЬШОВИЦЬКІМ ПОСОЛЬСТВІ

Розправа проти Ів. Полянського, якому закидають, що підложив бомбу в більшовицькому посольстві у Варшаві, відбудеться 9. квітня. Візвали 40 свідків. Зачувати, що обвинувачений виступить на розправі із сензаційними ревеляціями.

НОВИНКИ

— **Україніка.** В офіціяльнім бюлетені швайцарського Союзу для Ліґи Націй п. з. Ліґа Націй) у німецькій і французькій мові) у ч. 2 з 15-го лютого находимо статтю проф. Е. Бове п. з. **„Українська меншина в Польщі“**, написану з великою обєктивністю й основану на ріжних українських джерелах.

— **З духовної семинарії в Ужгороді.** Минулого шкільного року в ужгородській духовній семинарії студіювало 4 теольоґів грекокатоликів, горожан Зєдинених Держав Північної Америки. Цього року в Ужгороді студіює теольоґію вже 10 греко-католиків з Америки, які по скінченні студій вернуть за океан виконувати там свої обовязки священиків. Усі вони студіюють на кошт греко-католицьких закарпатських орґанізацій в Америці, що стоять під проводом епископа Такача.

— **Михайло Голинський на сцені львівської опери.** Відомий наш співак М. Голинський виступає в середу, 4. березня, на сцені львівської Опери в опері Вердія „Аіда“. Співатиме партію Радамеса.

— **Біда з Бідою.** Дня 24. І. 1931 року в „Ділі“ впало кілька правдивих хоч і гірких слів на адресу ріжних емігрантських самозванців „гетьманів“ та „ґенералів“, які жиріючи на людській наївності та трагічнім положенні української еміграції, печуть собі власну печеню і вводять хаос в наше політичне життя та компромітують українську справу за кордоном. Всіх українців здавна обурюють невідповідальні політичні виступи емігрантської отаманії і не диво, що і „Діло“ часом озвалось в цій справі. У відповідь на статтю „Діла“ дістала наша редакція поштову листівку, на якій красується величавий портрет адютанта „гетьмана“ Остряниці Горбанюка в генерал. одностерою, з медалями і автографом, під яким підписано по німецьки: „Козакенгенераль фон Горбанюк, Атаман дес укр. Козакентумс унд Генеральбефольмехтіґтер В. П. Н. К. Р. ім Авсляндє“. А з другого боку читаємо погрозу, яку передруковуємо дослівно для характеристики рівеня цих самозванчих можновладців. Ось ця погроза: „26. II. 931. Трактування в „Ділі“ з дня 24. І. 1931. є безпідставність. Будете каратись законом, в образі не особи, а Української Великої Держави. Сотник Біда“! У відповідь на погрозу подаємо тільки до відома ріжним сотникам і отаманам, що матуральні курси істнують здається і досі у Празі при Педаґоґічнім Інституті, вул. Школьска, четвертий поверх, двері праворуч. Там вчать грамотности і звідтам треба починати „генералам“ політичну карієру.

— **З Українського Гиґієнічного Т-ва у Львові.** В неділю 8. березня 1931 р. в салі „Бесіди“, вул. Рутовського 22. в год. 12.15 впол. д-р Евген Дурделло виголосить виклад про венеричні хороби у мущин та про способи охорони перед ними. Виклад цей призначений для мущин будуть пояснювати світляні образи. Вступ за добровільними датками на цілі поборювання недуг.

— **Відгомін подій 1918—1919 р.** Суд присяглих в Самборі розглядав справу Вол. Панькова, якому акт обвинувачення закидав, що як старшина українських військ допустився біля Хирова трьох убивств в рр. 1918-19, а саме на ос. Магейка, Кльоцка та десятника української армії. Обвинувачений до двох пер-

ших убивств не признається, а щодо третього не почувається до вини, бо тут ділав у власній обороні й в обороні старшинської чести. На основі вердикту присяглих трибунал засудив Панькова на кару смерти, зі заміною наслідком амнестії на 15 літ тюрми. Обвинувачував прок. Вендриховський, боронив адв. д-р Кіцула.

— **Місяць вязниці за статтю проти Берестя.** Окружний суд в Катовицях засудив редактора „Польонії" Станислава Скрипчака на місяць вязниці за статтю „Моральне здичіння", в якій редактор гостро критикував поведінку вяз(?)ничної управи в Берестї супроти увязнених послів. Прокуратор у промові доказував, що ніяких зловживань в Берестї не було і що всі закиди з цього приводу є видумані ворогами теперішньої влади.

— **Для пошкодованих в „Повшехнім Кредитовім Закладі".** Слідчий відділ П. П. у Львові подав до відома, що особи пошкодовані в „Повшехнім Закладі Кредитовім" у Львові, площа Марійська 6—7, можуть зголошувати свої претенсії на письмі до слідчого судді, реєстр. VII. Окружного Суду у Львові, або до Слідчого Виділу П. П. Львів-місто. Всі донесення, вислані до Слідчого Виділу П. П., передано слідчому судді, реєстр VIII., який веде в цій справі слідство.

Перепис населення в Польщі. Польський бюджетовий прелімінар на 1931/32 передбачує 4-міліоновий видаток на переведення конскрипції в Польщі. Головний Статистичний Уряд у Польщі розглядає тепер справу наладження конскрипційного апарату. У великих містах перепис переведуть комунальні статистичні бюра. Перепис населення відбудеться в грудні 1931 року. Українці повинні вже тепер подумати про цей перепис.

— **Цікавий процес у Перемишлі.** Марія Козмоляк із Карчунки, пов. Яворів, хоч уже мала 43 роки, не виходила заміж і жила у вільнім звязку зі старшим селянином Іваном Байдалою. Все було гаразд, але згодом Марія полюбила 22-літнього тихого хлопчину Ілька Хонія і хотіла за всяку ціну позбутись старого Байдали. Байдала погрожував, навіть, здається, бив Марію і тому Марія Козмоляк намовила Ілька Хонія вбити свого суперника. Молодий хлопчина не міг опертись намовам підстаркуватої любки, тим більше, що вона обіцяла записати йому свій маєток. І Ілько застрілив Байдалу й закопав його трупа під стайнею. Марія говорила людям, що Байдала виїхав до Австрії на роботу, але це було для декого підозріле і ця справа опинилась перед судом. Ілько признався до вини, а потім призналась і Марія Козмоляк. На днях перед перемиським судом відбудеться розправа проти цих вбивників.

— **Необережність.** В Кругелю Великім, пов. Перемишль, 16-літний Василь Кірчинський маніпулюючи револьвером свого батька, нехотячи вистрілив і смертельно ранив свого брата Михайла. Михайло бореться в лічниці зі смертю.

— **Сокира з камяної доби.** Підчас розкопування землі під Ґлоґовом, на німецькім Шлеську, робітники найшли сокиру з каменя, а археольоги осудили, що вона походить з камяної доби і лежала там кілька тисяч літ.

— **Польські бандити за кордоном.** В Парижі арештовано варшавяків Жигмонта Кавфмана і його спільничку Кірцлеву, які в 1929 р. в льондонського ювиліра вкрали нашийник, вартости 50.000 золотих, а в Парижі в одного ювиліра вкрали дорогоцінности, вартости міліон франків. Кавфман був ватажком цілої ватаги міжнародніх бандитів, які гостинно виступали і в Америці.

— **Перший весняний грім.** Дня 1. березня в саме полудне над Льондоном пролетіла буря і вдарив грім. Від удару грому завалився машт бездротнього телеграфу на будинку міністерства летунства в Льондоні.

— **Новий тип школи в столиці Баті.** Чеський король шевців Батя зміняє місто Злін у справжнє царство і опановує всі ділянки життя робітничих мас, що працюють в його фабриках. На днях Батя утворив у Зліні модерний тип школи для дітей своїх робітників. Школа називається „Школою творчости". Учні тієї школи не поділені на кляси і ця школа взагалі не признає кляс. Істнує тільки поділ учнів по предметам, себто кляса, де головним предметом є математика, історія, природознавство, чи географія. Вибір предмету довільний, зумовлений вродженими здібностями учня, які досліджують окремі знавці. Учні складають іспити, коли підготовляться і найздібніший учень може скінчити цю школу кілька літ скорше, як нездібний учень, або лінивий. Учителі не учать властиво дітей, лише керують самонавчанням тих учнів у бібліотеках. Все залишено ініціятиві учнів так, як на університетах. Школа має свій автомобіль і учні відбувають часті прогульки й екскурсії. Щоби вже з дитинства привчати учнів до товариського й громадського життя, учні ведуть адміністрування школи майже самі, мають часто збори, дискусійні вечори і зборами проводять навіть 10-літні хлопці, чи дівчата. Взагалі дух тієї школи — це дух ініціятиви, а метою виховання в цій школі є підготовка до твердої життєвої боротьби, виплекання практичности й життєздатности.

— **Король Зоґу вертає до вітчини.** Віденська преса подає, що король Зоґу, вийшовши щасливо з замаху, на днях покидає Відень та інкоґніто під охороною сторожі вертає до Альбанії. З огляду на небезпеку, день і година його відїзду не оголошені.

— **Смерть соціяліста міліонера.** В Парижі помер б. соціялістичний посол Тусен, який крім політики займався торгівлею і доробився міліонового маєтку. Був славний зі своєї скупости і великого грошолюбства, хоч був соціялістом.

— **Видавнича кампанія Кертиса в Філядельфії.** В 1929 р. видавнича спілка Кертиса в Філядельфії мала 21 міл. дол. зиску, а торік понад 19.000.000. Річного обороту в 1929 р. мала 84 міліони долярів, а торік лише 78.000.000. Після заплачення на позичкові уділи („пріферд стак") спілка виплатила тепер по 7.12 проц. на 1,800.000 уділів („каммон стак"). Спілка має в Філядельфії три денники: „Паблик Леджер", „Івнинґ Леджер" і „Інквайрер", далі найбільший тижневик „Сатердей Івнинґ Повст" і інші журнали. В Ню Йорку має денник „Ню Йорк Івнинґ Повст". Маєток спілки оцінено на 76 міліонів долярів. — Коли дочекаємось у нас такої видавничої спілки?

— **Щадники „Банку Злуч. Держав" стратять 30 проц.** Недавно писали нюйорські ґазети, що щадники тамошнього жидівського банку під назвою „Банк Злучених Держав" стратять по 25 проц. Тепер-же ті страти побільшують до 30%. Значить: люди мали би замісць заробити річно по 4% ще стратити майже третину свого капіталу. Всі вкладки в банку виносили біля 240.000.000 дол., а погана господарка директорів принесла до 70 міліонів дол. страт.

— **З Українського Лікарського Т-ва у Львові.** Дня 5. ц. м. в год. 7. веч. відбудеться відчит д-ра О. Філяса: 1) Нові погляди на вакцинацію; 2) З казуїстики діточих хоріб. Відчит буде в домівці т-ва, вул. Ґродзіцьких 4/III.

— **Особисті вісти.** Дня 7. III. 1931 р. в Карловім Університеті в Празі і відбудеться промоція **Осипа Безпалка** на доктора фільософії.

—o—

Дописи.

КУТИ, повіт Золочів. *(Посвячення читальні „Просвіти". — Судова розправа та її кінець.)* В 1929 р. святкувала читальня „Просвіти" в Кутах 30-літній ювилей свого істнування. Святкування ювилею получив виділ читальні з посвяченням новозбудованого читальняного дому, в котрім міститься театральна саля 15. м. довга і 7 м. 20 цм. широка, саля для читальні і крамниця кооперативи „Власна Поміч". Торжественне посвячення назначено на день 1. вересня 1929 р. Свято почалось богослуженням перед церквою, до якого станули місцевий парох о. Віктор Цебровський, голова читальні, о. Василь Пришляк, парох Підгорець і голова олеської філії „Просвіти" та о. Андрій Іадрик, секретар філії. Прибули делеґати від читалень „Просвіти" з Олеська, Цішок, Ожидова, Соколівки і Юськович та гості з повищих сіл так, що участь у святі взяло 3—4 тисячі людей. По укінченню богослуження перейшли всі присутні з процесією під дім читальні, де відбулося посвячення. Похід розпочали малі діти в народніх строях, опісля йшли дорослі дівчата та хлопці, за ними процесія, а вкінці старші громадяни. Цілий похід тягнувся лентою на 700—800 метрів довгою. На свято прибуло двох постерункових з Соколівки, які бачучи таку велику скількість людей, допитувалися: „А то цо у вас дзісяй, вєц які, чи посел пшиєдзє, же тиле людзі?". Не подобалося їм, що село прибране було в жовто-сині хоругвки і розпитували, хто їх почіпав та посилали громадського поліцая, щоб їх поздирав, від чого він вимовився, що вже старий, до того інвалід і ніяково йому спинатись по деревах. На закінчення свята читальняний хор відспівав народній гимн „Ще не вмерла Україна". Постерункові, що цілий час стояли і стежили за ходом свята, почувши слова народнього гимну, негайно посідали на дубах на сусідньому подвірю у Миколи Гаравецького та почали голосно реготатись. Обурена цим молодь після укінчення нац. гимну заспівала „Не пора". Тоді постерункові, побачивши гурток академічної і ґімназійної молоді, побігли до цього гуртка, хоч з нього тоді ніхто не співав, та почали щось викрикувати. Рівночасно постерунковий Едвард Горскі звернувся до студента фільософії Віктора Цебровського, щоби сказав зібраним розійтися. На це В. Цебровський замітив, що він не є ані виділовим читальні, ані комітетовим свята і таке жадання під його адресою є невластиве. Зрештою присутні скінчать зараз пісню і самі розійдуться. І дійсно, по відспіванню „Не пора", всі присутні розійшлися в найбільшому порядку. На другий день по святі розпочалися поліційні доходження. Поліція розпитувала про все можливе при чому переслухано всю академічну і ґімназійну молодь, усіх виділових читальні, комітетових свята і всіх визначніших громадян. Вислідом цього доходження було те, що постерунок поліції в Соколівці вніс карне донесення до пов. суду в Олеську на Віктора Цебровського, студ. філь., Михайла Мартинюка, студ. мед., Петра Цапа, уч. VII. кл. ґімн., Антона Мартинюка, уч. VII. кл. ґімн., Осипа Качанюка, уч. VII. кл. ґімн., Олену Цебровську і Софію Драбинівну, уч. учит. сем., Михайлину Драбинівну, бл. п. Зосима Карпія і Василя Романюка за переступство з § 283 к. з. (збіговище), а надто на них усіх і Михайлину Мисак та Теодору Паланиця до старости в Золочеві за співання недозволених пісень. Треба зазначити, що не всі вичислені були присутні на святі, але поліція вибрала всіх студентів університету та учеників середніх шкіл, а зпоміж селянської молоді тих, що були карані за недозволене ношення сокільських відзнак, як Зосим Карпій і Василь Романюк. Староство покарало всіх поданих вище по 50 зол. гривни, а Віктора Цебровського гривною 250 зол., від чого внесли вони відклик до окружного суду в Золочеві, після чого повітовий суд в Олеську визначив карну розправу на день 25. лютого 1930 р. Як свідки зізнавали: начальник громади Микола Вакув і постерунковий Едвард Горскі. І так начальник громади зізнав, що не знає, чи всі обвинувачені були присутні під читальнею „Просвіти", бо він бачив лиш Віктора Цебровського. Зноваж постерунковий Горскі зізнав під присягою, що всі подані в карному донесенні мущини, а саме Віктор Цебровський, Михайло Мартинюк, Антін Мартинюк, Петро Цап, Осип Качанюк, Зосим Карпій (щодо Романюка собі не пригадував) були підчас співання пісень „ Не пора" під читальнею і, не зважаючи на візвання поліції, не розійшлися. На таке рішуче твердження свідка Горского спитав Михайло Мартинюк, чи свідок його добре знає, чи бачив його коло читальні і де він стояв. На це відповів постерунковий Горскі, що дуже добре собі пригадує, що обв. Михайло Мартинюк стояв враз з обв. Осипом Качанюком на містку перед читальнею. В цій хвилині виступив обв. Віктор Цебровський і закинув свідкові Горскому, що він *під присягою зізнав свідомо неправду бо Мартинюка Михайла під читальнею не було а був він в цьому часі в хаті Катерини Паланиця, про що постер. Горскі довідався сам, роблячи доходження.* Цей рішучий виступ обв. Віктора Цебровського зробив сильне враження як на авдиторію, котрої було поверх 60 людей, так і на суд. Розправу відложено на день 16. квітня 1930 р. в ціли покликання свідка постер. Яна Пенцля і свідків оборони. Цього самого дня, тобто 25 лютого, вніс постерунковий Горскі карне донесення на обв. Віктора Цебровського за образу чести з § 487 к. з. (з уваги на зроблений йому закид кривоприсяги). Розправа дня 16. квітня 1930 р. обмежилася лиш до того, що Віктор Цебровський подав свою оборону на карне донесення постерункового Горського, а саме жертвував доказ правди, покликаючи свідків як на обставину, що Михайла Мартинюка не було під читальнею, так і на те, що підчас доходжень постерунковий Горскі довідався про те, що Михайло Мартинюк був у критичному часі в хаті Катерини Паланиця. Слідуюча розправа відбулася дня 27. травня 1930 р., при чому оборону обвин. обняв адв. д-р О. Марітчак. Покликані Віктором Цебровським свідки: Катерина Паланиця, Михайло Паланиця, Іван Паланиця й Андрій Паланиця ствердили під присягою, що цілий час, як була процесія коло читальні і в часі, коли люди співали пісні, Михайло Мартинюк був враз зі своїм товаришем Михайлом Паланицею в хаті Катерини Паланиця і нікуди з неї не виходив. Зноваж свідки Микола Бакув, начальник громади, Микола Малий і Андрій Біль ствердили, що Микола Малий в часі ведення слідства постер. Едвардом Горським кілька разів звертав йому увагу, щоб не робив донесення на Михайла Мартинюка, бо його під читальнею у критичному часі не було. Рівнож виказала розправа, що в тому часі не було під читальнею Петра Цапа й Олени Цебровської і що підчас співання пісень не було чути візвання постерункових, щоби розійтися. По промові оборонця д-ра Марітчака видав суд увільняючий вирок щодо всіх обвинувачених крім Віктора Цебровського, котрого засудив на 10 день арешту з завішенням кари на 3 роки, *але лиш за проступок з § 283 к. з. (збіговище).* Доказ: акти повіт. суду в Олеську Кґ. 51/30. З кінцем грудня 1930 р. відбулася знова в окружному суді в Золочеві розправа проти вище згаданих обвинувачених, наслідком внесення відклику від засуджуючого орečення старости. Обвинувачених заступав адв. д-р Яр. Олесницький. Рівнож і тут увільнено всіх обвинувачених, крім Віктора Цебровського, котрого засуджено на гривну 25 зол. Слід замітити, що в травні 1930 р. постерунковий Горскі дістав аванс, бо з постерунку в Соколівці перенесли його до Золочева і приділили до слідчого уряду, розуміється з більшою платнею. — *Добре поінформований правник.*

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 2. березня ц. р. помер парох м. Яворова о. канонік **Лев Левицький,** відзначений крилошанськими відзнаками, принявши св. Тайни, у 59-ім році життя. У складних відносинах Яворова Покійний умів заєдно вестися по громадянськи та громадянськи працювати. Нема в Яворові товариства (а їх має Яворів кільканацять), де Покійний не був би основником, виділовим і членом. До останньої хвилини був головою Надзірної Ради „Задаткового Товариства" в Яворові, поважної кооперативної каси. Належав до незвичайно тактовних, чесних і всіма люблених людей. Осиротив численну родину, в якій доньки й синів виховав на свідомих і тактовних патріотів. Помер на серце в Новім Яжеві, куди поїхав на відвідини до свояка о. Теофіля Чайковського. Похорони відбудуться в середу ц. р. на яворівський цвинтар. В. Й. П.!

В лютому ц. р. помер у Голгочах, пов. Підгайці, інвалід Української Галицької Армії **Микола Щур** в 40-ім році життя. Покійний помер наслідком невигоєних ран і осиротив жінку і троє діточок. Покійний був діяльним членом усіх місцевих товариств і місцеве громадянство тратить у ньому свідомого та працьовитого громадянина-українця. Рідна Земля, для якої жертвував свою кров і життя, нехай йому буде пером. В. Й. П.!

Дня 19. лютого ц. р. помер трагічно (отруївшись) голова чит. „Просвіти", голова „Лугу" і начальник громади Дора, пов. Надвірна, **Михайло Френюк** у 32-ім році життя. Покійний був правдивим типом гуцула-селянина: гарний з лиця, щирий, гостинний, а при тому й доволі очитаний. Вернувши з війни, а радше з польського полону, взявся зараз за працю на освітньому полі. Відбудувавши своє господарство, заложив у 1926 р. „Луг", що розвивався дуже гарно. Молодь Дори перестала пити та буяти, а село завдяки Покійному є нині чи не найкраще на всі наші гори. Орхестра „Лугу", зорганізована Френюком, відома добре не тільки в цілій Гуцульщині, але й поза нею. В 1928 році вибрали Мих. Френюка начальником громади, проти чого виступили завзято не тільки чужі, але й деякі наші люди (кількох дуків), невдоволені тим, що вони, старші віком, не добилися ніякого „гонору". В томуж році вибрали Френюка і головою чит. „Просвіти". І в громаді і в читальні працював він для добра своїх односельчан: громаду очистив з довгів, а до того в 1930 році вибудував величавий гром. дім за кількадесять тисяч золотих; таксамо сплатив довг читальні, що тяжів на площі та став орґанізувати збірки, фестини й забави на будову чит. дому. Вибудував також у Дорі величаву могилу у память українських поляглих, з якого то приводу мав багато неприємностей. В січні ц. р. противники Френюка зробили на нього донос, що він наробив у громаді ріжних зловживань. І хоча слідча комісія найшла все в порядку, Френюк, людина вразлива, взяв собі ті доноси так до серця, що покінчив самогубством. Умираючи, записав Покійний кусень поля з садком для читальні. Величаві похорони пок. Френюка відбулися 21. лютого при здвизі народу з цілого надвірнянського повіту. Прощальні промови над могилою виголосили: від філії „Просвіти" в Делятині п. Козьолковський, а від українських товариств та від громади Микуличин п. Домашевський. Крім того були ще промови від читальні і дуже зворушлива від „Лугу" в Дорі. Хор читальні з Делятина відспівав панахиду, а орхестра відіграла стрілецькі пісні і на тому похорони пок. Мих. Френюка покінчилися. Люди ще довго стояли над свіжою могилою, роздумуючи над тим, яку болючу втрату понесла Дора.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Ч. 3. Львів, березень, 1931. Зміст: Ф. Невестюк: З кривавих днів; Ч. Кибалюк: Вірш; Ол. Тимченко: З листів до редакції; П. Бекесевич: Мої спомини з останніх днів окупації України австрійсько-німецьким військом; Т. Клим: Новий Львівський Театр при УГА; Н. Авраменко: Причинки до споминів сотника Ів. Андруха; М. Гнатишак: Паперові грошеві знаки на українських землях; Ол. Твердохліб: Під Бородянкою; А. Тарнавський: Історія 4-го полку запорожців ім. Богуна; Василь Ярій. Останні дні старшинської школи УГА; д-р В. Безушко: Хмельниччина в кореспонденції Джона Серльова; Іван Карпинець: І. курінь 8. бриґади УГА; Бібліографія.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ, педаґогічно-методичний місячник, видає т-во „Взаїмна Поміч Українського Вчительства", Львів. 1. березня 1931. Ч. 3.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, Львів, 1. березня 1931. Ч. 5. Річник XVII.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 4. березня, година 7·30 веч. „Аїда" Вердія (виступ Голинського).
Четвер, 5. березня, година 7·30 веч. „Оповідання Гофмана".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):
Середа, 4. березня, година 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим", музична комедія.
Четвер, 5. березня, година 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим", музична комедія.

Малий Міський Театр:
Середа, 4. березня, година 7·30 веч. „Добра ворожка", комедія Мольнара.
Четвер 5. березня, година 7·30 веч. „Добра ворожка", комедія Мольнара.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Співцеве серце" (Ол. Джолсон, Соні Бой, Маріон Ніксон). Додатки.

КАСІНО: Звукова фільма „Веселий Мадрид" (Рамон Новаро).

КОЛЬОСЕИ: „Загадочний замах" (Еді Польо).

ЛЕВ: Звукова фільма „Еспанський Дон Жуан".

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Відвічна пісня" (Мейрі Гльорі).

ОАЗА: Звукова фільма: „Чар мексиканки".

ПАЛЯС: Звукова фільма **в чеській мові** „Цісарсько-королівський фельдмаршал" (Власта Буріян).

ПАН: „Заборонений овоч". „Рудоволоса" (Кляра Бов).

ПАСАЖ: „Пригода одної ночі" (Том Мікс) і звуковий додаток.

ПРОМІНЬ: „Легка добича".

ФАТАМОРГАНА: „Знова трьох". „Королі пустині".

ХИМЕРА: „Квітка Сходу".

СТИЛЕВЕ: „Живий труп" (Пудовкін, Марія Якобіні). „Грішниця з Монпарнасу" (Анні Ондра).

УТІХА: „Герой кровавої арени". — „Княжна та ковбой" (Бюк Джонс).

Програма радіо.

Середа 4. III. 1931.

Варшава (1411,7) 16·15 Програма для дітей. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·55 Вокальний квартет. **Берлін** (419) 16·30 Концерт. **Стокгольм** (435,4) 20·00 Концерт. **Рим** (441,2) 12·45 Легка музика. **Прага** (486,2) 19·30 Вокальна авдиція Мажака. **Відень** (516,3) 15·25 Капеля Гавита. **Будапешт** (550,5) 9·15 Музика і солісти. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт.

Четвер. 5. I.I. 1931.

Варшава (1411,7) 17·45 Шкільний концерт. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·35 Мандолінова музика. **Берлін** (419) 16·30 Музика. **Стокгольм** (435,4) 20·00 Славянська музика: Бородін, Дворачек, Мусорґський. **Рим** (441,2) 17·00 Солісти. **Прага** (486,2) 19·30 Квартет Кальвета. **Відень** (516,3) 20·30 Міжнародній концерт. **Будапешт** (550,5) 12·05 Орхестра. **Харків** (937,5) 15.00 Концерт. **Ленінград** (1000) 15·00 Етнографічний концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа 4. III. 1931.

12·10 Ґрамофонові плити. 16·15 Програма для дітей. 17·15 Трансмісія з Катовиць. 17·45 Орхестра. 19·55 Ґрамофонові плити. 20·30 Солісти. 22·15 Спів Цивінської.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Хор „Дрогобицький Боян" улаштовує в Бориславі дня 8. березня ц. р. концерт української пісні. 1581 1—2

Члени Українського Товариства Прихильників Мистецтва у Львові оглянуть у неділю дня 8. березня 1931 р. між год. 9·45—11·45 перед полуднем богомільницю (каплицю) Семинарицьку при вул. Коперника ч. 36. — Стінопис богомільниці, твір мистця-маляра бл. п. П. Холодного пояснить Всесв. і Впр. о. Ректор Д-р Йосиф Сліпий. — **о. Мітрат Олекса Базюк, голова.** 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5.** 1538

ВДОВИЦЯ ПО СВЯЩЕНИКУ, в середнім віку і досвідна ґаздиня шукає місця до управи дому у самотного священика. — Ближчу відомість подасть о. Александер Стефанович у Львові, вул. Чарнецького 26. 1584 1—2

ПАННА, УКРАЇНКА, лагідної вдачі, безумовно здорова, по можности зі знанням одної чужої хочби німецької мови — потрібна зараз до 20-місячної дитини-хлопчика в Станиславові у Д-ра Воєвідки, вул. Липова 1. — Зголошення замісцеві письменно. 1585 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДЕНТИСТ-СТОМАТОЛЬОҐ
Д-р О. Чайковська-Ляхова
ЛЬВІВ, ЛЬВА САПІГИ 9. II п.
орд. 8—12, 14—18. **в нед. і св. 10—12.**
1478 6—?

Меблі ріжного рода, можна найкорисніше купити у відомій фірмі **„Doroteum", Льва Сапіги 34.** Тел. 15—01. **Догідні умови.** 2361 36—?

Ширіть наш часопис!

Таблєтки від болю голови

ДЛЯ ДОРОСЛИХ

:: **„Kogutek-Migreno-Nervosin"** ::

усуває найприкріші болі голови. Жадати в усіх аптиках оригінальних таблеток „KOGUTEK" **ҐОНСЕЦЬКОГО з Варшави.** В тубці 20 таблеток.
1340 7—8

НАСІННЯ

яринні, квітові і господарчі з першорядних краєвих і заграничних плянтацій, які мають найвищу силу кільчення — поручає:

ЕДМУНД РІДЛЬ

Склад насіння.
Львів, Рутовського ч. 3.
Подрібні цінники висилаю на бажання.
1509 5—5

КІНО ч. 5. вже в розпродажі, — ціле посвячене фільмі „Тарас Шевченко". Всіх наших Читачів і Прихильників просимо жадати по всіх кіосках і книгарнях.

Річна передплата 12 зол., піврічна 6 зол., а чвертьрічна 3 зол.

Адреса: КІНО, Львів, вул. Бляхарська ч. 8/I пов.

Всіх, хто інтересується кіново-фільмовим промислом і хоче приложити руку до виробництва власних фільм, просимо вступати в наші ряди! 2—3

Оголошення.

„Сокіл-Батько" подає до відома всім Товариствам та школам, які рефлектують на площу під вправи, чи виступи у неділі та свята, щоби найдальше до дня 15. березня 1931 р. надіслали письменні зголошення з докладним поданням днів, години і т. д. до канцелярії „С.-Б" вул. Руська ч. 20. Рівночасно повідомляємо, що 10. V., 1. VI., 7. VI., 14. VI. є заняті.
1583 1—2 **Господар „С-Б".**

● 6
У. А. Р.
УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ РЕКЛЯМИ
Львів, Валова ч. 23. I. п.
Телефон 6-36.
— редаґує тексти до оголошень і переводить реклямові кампанії 1479 6—9

Присилайте передплату!

Звичайний Загальний Зїзд „Рідної Школи"

Українського Педаґогічного Т-ва

відбудеться у Львові дня 25. березня 1931 р. (середа) в салі „Ремісничої Палати" (Стрілецька площа ч. 8).

(Доїзд з головного двірця трамваєм 1 і 6 до Ринку, або 5 до Краківської площі).

Денний порядок:

1) Відкриття Загального Зїзду. 2) Верифікація протоколу останнього Загального Зїзду. 3) Звіт Головної Управи з діяльности за рік 1929/30 про стан народніх шкіл і захоронок, учительських семинарій, ґімназій і фахових шкіл „Рідної Школи", про організаційні справи, підприємства, бібліотеку, касове й білянсове замкнення за 1928/29—1929/30 4) Звіт Контрольної Комісії та уділення абсолюторії Головній Управі. 5) Ювилейний реферат. 6) Вибір Комісії-Матки для зложення списку на членів управних орґанів Товариства. 7) Вибір голови Товариства (§ 42). 8) Вибір 18 членів Головної Управи і 6 членів на їх заступників (§ 42). 9) Вибір 5 членів Контрольної Комісії і 2 їхніх заступників (§ 45). 10) Вибір 5 членів Розємного Суду (§ 47). 11) Ухвалення річної вкладки. 12) Внески й запити.

Початок в годині 9. рано.

Право участи з рішаючим голосом мають відпоручники Кружків, вибрані Загальними Зборами Кружка (§ 26. уст. 4). На кожних 50 членів припадає 1 відпоручник. Кожних 25 членів нової 50-ки уважається за повну 50-ку. Кружок може мати найбільше 15 відпоручників, а мусить мати найменше одного (§ 50 статута).

Відпоручники являються з писемними уповноваженнями від свого Кружка. Передача уповноваження на іншу особу недозволена (§ 50. статута).

Якщо в год. 9. не буде на салі статутом вимаганого числа відпоручників (100), то в год. 10 передполуднем відбудеться Загальний Зїзд Товариства в тій самій салі і з тим самим денним порядком без огляду на число присутніх відпоручників (§ 52. статута).

В год. 8. рано відправиться в Церкви Успенія Пр. Діви при вул. Руській Богослуження за померших Членів.

Замічаємо, що Дирекція Залізниць у Львові і Міністерство Комунікації відмовили залізничої знижки для делеґатів Зїзду.

Всеж таки з огляду на Ювилейний рік „Рідної Школи", численна участь конечна.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ"
Ілля Кокорудз в. р.
Голова.
Д-р Мирон Коновалець в. р.
Секретар.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів. Ринок ч. 10.